

THE STATE AND OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE MUNICIPALITIES IN THE LOWER DANUBE RIVER

Lubomira Todorova

Academy of economics D. A. Tsenov, Svishtov, Bulgaria

Abstract: Analyzes and studies related to the state of the municipalities in the Lower Danube valley give an idea of possible directions for tourism development in the studied region. The prerequisites for this are the presence of numerous cultural and historical sites, diverse natural resources, the religious and ethnic diversity of the region, which are the conditions for making it an attractive and active tourist destination. The report presents the results of a survey of respondents from the municipal administration, business, public and non-governmental organizations in the period September 2018 - February 2019.

Keywords: tourism, tourist area, Danube area.

СЪСТОЯНИЕ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНИТЕ ПО ПОРЕЧИЕТО НА ДОЛЕН ДУНАВ

Любомира Тодорова

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, България

Резюме: Анализите и проучванията свързани със състоянието на общините в поречието на Долен Дунав, дават представа за възможните насоки за развитие на туризма в изследвания регион. Предпоставки за това са наличието на множество културно-исторически забележителности, разнообразни природни ресурси, религиозното и етническото многообразие на региона, които са условия за превръщането му в привлекателна и активна туристическа дестинация. В доклада са представени резултати от проведено проучване сред респонденти представители на общинската администрация, бизнеса, обществени и неправителствени организации в периода септември 2018 г. – февруари 2019 г.

Ключови думи: туризъм, туристически район, район Дунав.

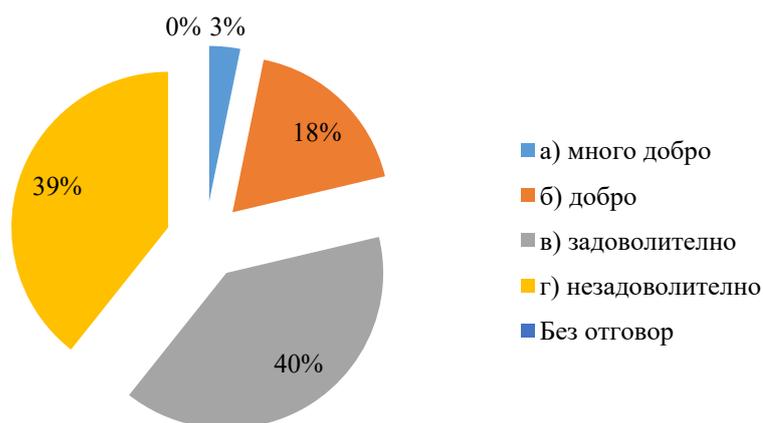
Комбинацията от елементи формиращи индивидуалността на една дестинация определят нейната привлекателност от една страна и възприемането ѝ от страна на туристите като специфичен туристически продукт, от друга (Горчева, Т., М. Божинова, 2011). По своята същност тези елементи съставляват т. нар. „дестинационен микс“, който включва туристически атракции и събития, съоръжения, транспорт, инфраструктура и гостоприемство. Сборът от тези елементи определя привлекателността на дестинацията за посетителите, като привлекателна или по-слабо привлекателна. Съгласно изготвената от Министерството на туризма - Стратегия за развитие на дестинация България са заложили различни дейности за развитие на отделните региони в страната. По отношение на Дунавския регион са поставени следните цели (Маринов, Ст., М. Нешков, С. Ракаджийска и кол., 2014):

– позициониране на района като дестинация на „Свободния дух по река Дунав“;

- създаване на трансгранична туристическа дестинация „Римският път на император Траян“ (Улпия Ескус и Сексагинта Приста);
- развитие на културно-исторически маршрути, свързани с ролята на р. Дунав за навлизането на Западноевропейската култура в България;
- развитие на културно-исторически маршрути свързани с обектите под закрилата на ЮНЕСКО в Иваново и Свещари и включването им в Културните коридори на Югоизточна Европа;
- развитие на културно-исторически маршрути, свързани с Руско-турската освободителна война;
- развитие на речен круизен туризъм по р. Дунав;
- развитие на спортен и приключенски туризъм по поречието на р. Дунав (Създаване и маркетизиране на Дунавска велоалея);
- развитие на екологичен туризъм в района на ПП „Русенски лом“ и ПП „Персина“;
- развитие на градски развлекателен и шопинг туризъм с ориентация към румънския емитивен пазар;
- развитие на маршрути за винен и кулинарен туризъм в района на Видин, Свищов, Плевен, Сухиндол, Русе и Силистра;
- развитие на религиозен и поклонически туризъм.

Проведеното в рамките на проекта проучване допринесе за задълбочаване анализа на възприятието на респондентите за дестинацията, което е важен индикатор за определяне адекватността на нейното управление съотнесено към целите, както на национално, така и на регионално ниво. Неговата същност се изразява в идентифициране на положителните и отрицателни страни в развитието на региона от гледна точка на туризма, определяне на съществуващите проблеми и извеждане на възможностите за подобряване на неговия облик и имидж сред потенциалните посетители. Резултатите от изследването са представени в следващите няколко фигури.

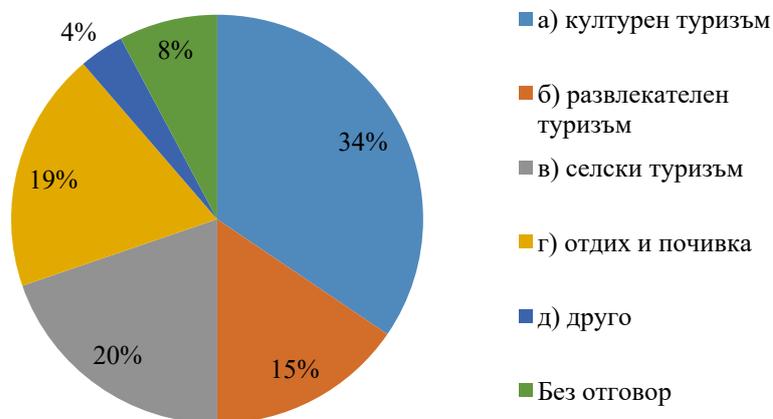
На въпроса, свързан с оценката на развитието на туризма в дадената община, респондентите са дали следните отговори (вж. фиг. 1):

Фиг. 1. Развитие на туризма в изследваните общини за периода 2013-2018 г.

От получените данни може да се обобщи, че 3% от анкетираните определят развитието на туризма в техните общини, през последните 5 години, като много добро, 18% го квалифицират като добро, 40% от респондентите считат, че то е на задоволително равнище, а 39% не виждат напредък.

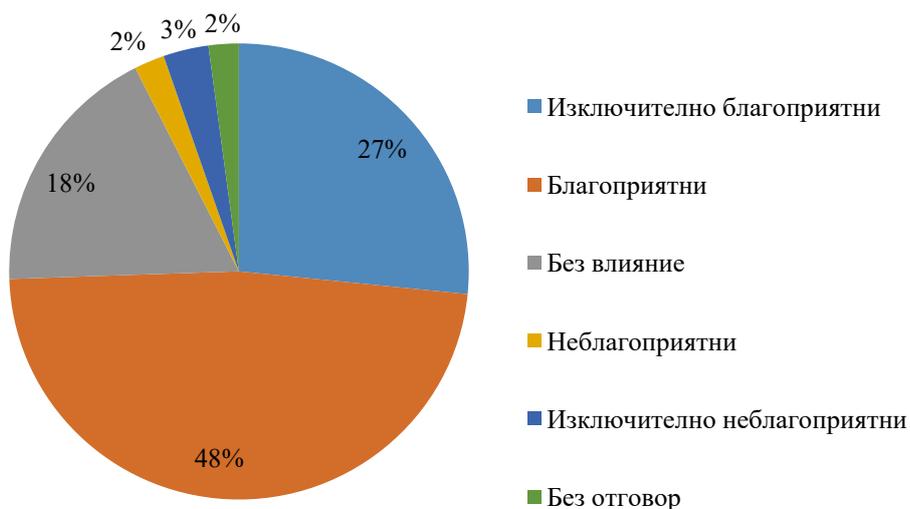
По отношение на видовете туризъм развивани в общините през периода 2013-2018г. се отчитат следните резултати (вж. фиг. 2):

Фиг. 2. Видове туризъм развивани от общините в периода 2013-2018г.

На фигура 2 е представена обобщена извадка на отговорите получени от респондентите в изследваните общини отнасящи се до най-популярните видове туризъм предлагани в рамките на тяхната територия. От данните е видно, че с най-голям дял е културния туризъм (34%), което е и най-логичен отговор, изхождайки от разполагаемостта на региона с разнообразие от антропогенни ресурси от една страна и провежданата на национално ниво политика по разработване и утвърждаване на множество културно-исторически маршрути, от друга страна. С близки резултати са селския туризъм (20%) и туристическите продукти свързани с отдиха и почивката на туристите (19%). Около 15% от анкетираните общини считат, че развлекателния туризъм има своето място в предлаганите видове туризъм.

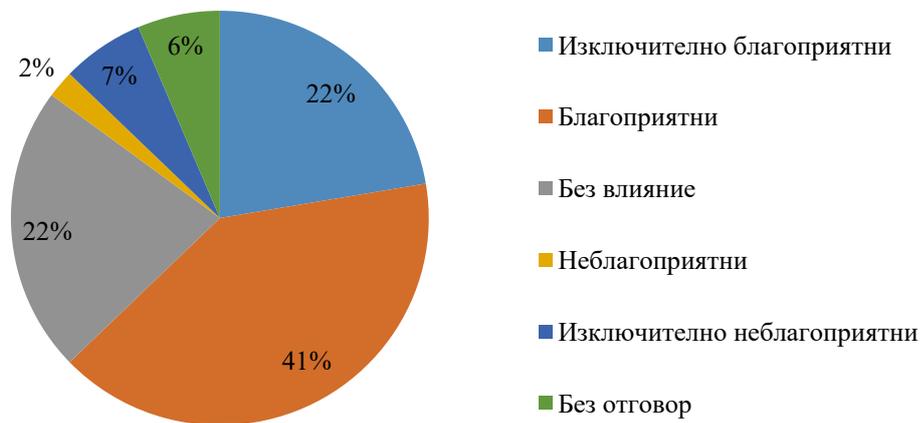
По-детайлното анализиране на предоставяните от общините видове туризъм и оценката им за възможностите за тяхното развитие, могат да се видят в следните фигури (вж. фиг. 3-6):

Фиг. 3. Културен туризъм

Фиг. 4. Развлекателен туризъм

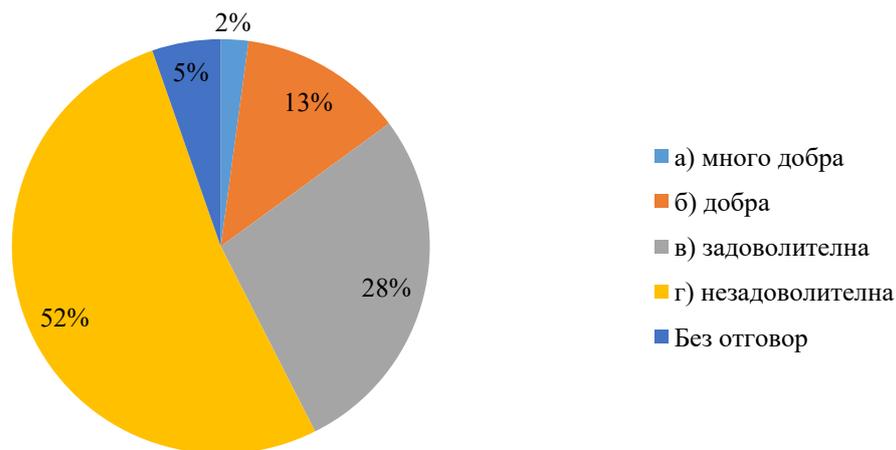
Фиг. 5. Селски туризъм

Фиг. 6. Отдых и почивка

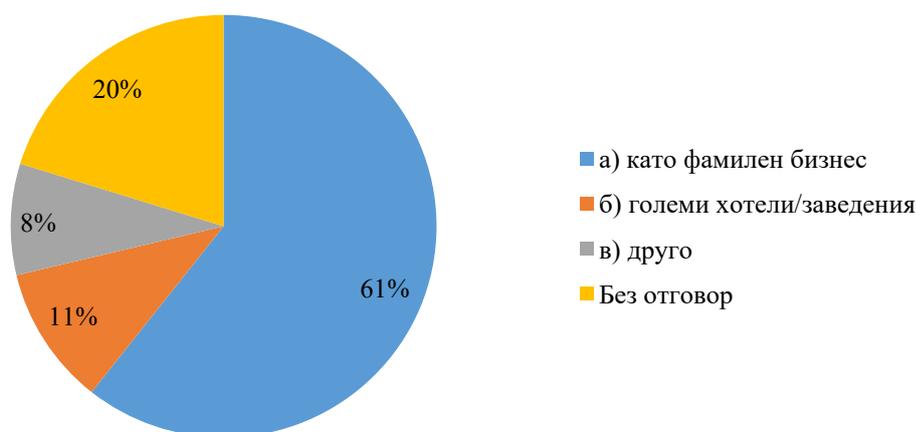
От информацията представена във фигури 3-6 може да заключи, че над 40% от анкетираните считат, че техните общини имат възможност за развитие предимно на културен и селски туризъм. Между 30% и 37% поддържат мнението, че съществува потенциал за предлагане и на туризъм с цел отдих, почивка и развлечение. Като общото мнение се обединява около това, че региона притежава благоприятни условия за тяхната еволюция.

Във връзка с наличието или отсъствието на подкрепа в развитието на туризма в общините през анализирания период, над 50% от респондентите са на мнение, че тя е незадоволителна. Доказателство за това са получените данни при проведеното проучване (вж. фиг. 7):

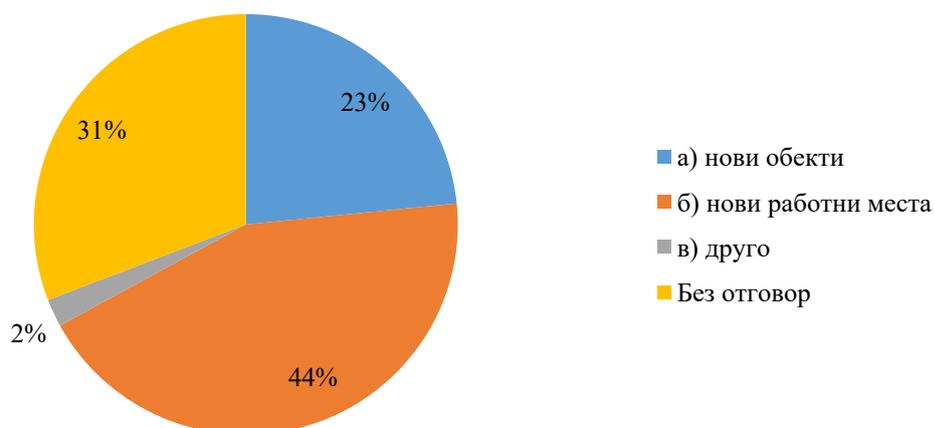
Фиг. 7. Подкрепа в развитието на изследваните общини за периода 2013-2018г.

Насоката на развитие на туризма анкетираните характеризират предимно като фамилен бизнес. Това убеждение се изразява от над 60% от изследваните представители на общинската администрация, бизнеса, обществените и неправителствени организации (вж. фиг. 8):

Фиг. 8. Форми на развитие на туризма в изследваните общини

Ефектите, които общините очакват да се постигнат в следствие развитието на туризма в региона се изразяват в следното (вж. фиг. 9):

Фиг. 9. Очаквани ефекти от развитието на туризма в изследваните общини

Около 44% от респондентите очакват като положителен резултат от развитието на туризма в техния регион да се разкрият нови работни места, а 23% да се открият нови обекти, като по този начин ще се стимулира икономиката в областите по поречието на Долен Дунав.

В обобщение на изведените от проведеното теренно проучване данни могат да се очертаят следните възможности в развитието на туризма в областите по поречието на Долен Дунавски регион:

- развитието на туризма в региона е незадоволително, което налага необходимостта от предприемане на активни действия от страна на общините по включване в разработваните на национално ниво културно-исторически маршрути;

- оптимално използване на река Дунав, както като ресурс за развиване и предлагане на разнообразни туристически продукти, така и като важна транспортна артерия осигуряваща достъп на чуждестранни туристи към страната;

- основен проблем за развитието на туризма покрай река Дунав е липсата на добре изградена и поддържана пътна инфраструктура. Голяма част от трасето на стария римски път е в лошо състояние, което не позволява нормалното му използване. Тези и други подобни инфраструктурни проблеми водят до напрежение сред населението на региона. В тази връзка е необходимо възстановяване на транспортната мрежа и нейното адекватно поддържане.

Цялостното заключение, което може да бъде направено в следствие на проведеното проучване е че съществува известно разминаване между държавната политика, регионалното развитие и мнението на хората ангажирани с развитието на туризма в Дунавския регион. Липсата на адекватни и своевременни действия са превърнали региона по-скоро в непопулярна дестинация за откриватели.

Сътрудничество

Получените емпирични резултати са в резултат на извършено проучване при изпълнението на Дейност 10 „Подкрепа за участие в различни форми на изследователска дейност извън научната организация в страни от и извън ЕС“ по проект BG05M2OP001-2.009-0026-C01 „Развитие капацитета на студентите, докторантите, постдокторантите и младите учени от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов за провеждане на иновативни научнопрактически изследвания в областта на икономиката, администрацията и управлението“.

Литература

1. Горчева, Т., Божинова, М., Управление на международните туристически дестинации, Фабер, 2011.
2. Калинков, К., Дунавският регион в контекста на новото райониране на Р. България – европейски изисквания, Икономически и социални алтернативи, брой 3, 2019.
3. Маринов, Ст., М. Нешков, С. Ракаджийска и кол., Проект на актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014-2030г., Министерство на туризма, 2014.
4. Концепция за туристическо райониране на България (2015).
5. Министерство на туризма. (15 октомври 2018 г.). *Програми и проекти*. Извлечено от Министерство на туризма:
http://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/uploads/programi_i_proekti/prikliuchili/project_09_new.pdf ;
6. Стратегия на Европейския съюз за региона на река Дунав, COM (2010) 715/4 (Брюксел 2010).
7. Транснационална стратегия за устойчиво териториално развитие на Дунавския регион с фокус върху туризма,
http://www.datourinfo.eu/sites/default/files/DAT_Tourism_Survey_bulgarian_blg.pdf (София, 2011).